

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de către avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare și Igor Munteanu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare și Igor Munteanu împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea Hotărârii nr. 2942 din 24 septembrie 2024,

împotriva hotărârii din 01 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-832/24
NR. PIGD 2-24108866-01-3ra-04102024)*

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.245¹ Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

09 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de către avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare și Igor Munteanu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 septembrie 2024, reclamantii Munteanu Igor și Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare au depus acțiune în contencios administrativ (contestație în materie electorală) împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2942 din 24 septembrie 2024 „cu privire la cererea de înregistrare a domnului Munteanu Igor în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare, confirmarea reprezentantului concurentului electoral și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”.

2. În motivarea acțiunii, reclamantii au indicat că la 20 septembrie 2024 Munteanu Igor în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova desemnat de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare a depus la Comisia Electorală Centrală actele prevăzute de lege și actele normative ale Comisiei Electorale Centrale pentru înregistrarea sa în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova pentru scrutinul din 20 octombrie 2024. Printre actele prezentate la cererea menționată au fost și listele de subscripție cu semnăturile a 17 537 persoane.

3. Reclamantii au menționat că prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2942 din 24 septembrie 2024, s-a respins cererea de înregistrare a domnului Munteanu Igor în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova. Hotărârea contestată a recepționat-o la 25 septembrie 2024.

4. Reclamantii au notat că prin Hotărârea nr. 2942 din 24 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a constatat că candidatul a acumulat număr suficient de semnături în 12 unități administrativ-teritoriale de nivelul 2, ceea ce este mai puțin decât minimul de jumătate din numărul total de unități administrativ-teritoriale de nivelul 2. La fel, prin invalidarea semnăturilor de către Comisia Electorală Centrală numărul total de

semnături valabil acumulate a scăzut de la 17 537 la 14 827 semnături, adică cu 173 semnături sub pragul minim de 15 000 semnături.

5. Reclamanții au relevat că printre motivele invocate de Comisia Electorală Centrală pentru invalidarea semnăturilor au fost: a înscris datele personale dar nu a semnat - 3 cazuri; nu are dreptul de vot la data semnării pe lista de subscripție - 29 cazuri; și-a înscris incorect datele din actul de identitate - 1255 cazuri; este arondat în altă circumscripție electorală decât cea pe care au fost colectate semnăturile - 588 cazuri; a înscris pe lista de subscripție date de identitate eronate, care nu permit identificarea sa (datele personale ale posesorului actului de identitate indicat nu corespund cu cele înscrise pe listă, datele de identitate sunt înscrise într-un alt mod decât cel solicitat sau nu sunt completate toate rubricile prevăzute în modelul listei de subscripție) - 905 cazuri; s-a înscris și a semnat de două sau multe ori pe liste de subscripție în susținerea aceluiași candidat la aceeași funcție electivă - 87 cazuri; conform datelor din registrul de stat al alegătorilor are statut de decedat - 20 cazuri.

6. Examinând motivele invocate de Comisia Electorală Centrală, reclamanții au constatat că nu toate aceste motive se regăsesc în lista temeiurilor pentru care se pot invalida semnăturile susținătorilor de pe listele de subscripție.

7. Reclamanții au precizat că art. 67 alin. (5) din Codul electoral, prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru care poate fi invalidată o semnătură pe lista de subscripție, această listă nu poate fi completată prin alte acte normative subordonate legii, care pot doar să instituie norme completare care să reglementeze aspecte nereglementate de lege. La caz, temeiurile de invalidare a semnăturilor pe listele de subscripție sunt reglementate prin lege și nu pot fi completate prin acte normative subordonate acesteia.

8. Reclamanții au susținut că după compararea temeiurilor din art. 67 alin. (5) din Codul electoral cu temeiurile expuse în Hotărârea contestată a stabilit că au fost invalidate 1 255 semnături în lipsa unui temei prevăzut de Codul electoral. Astfel, înscrierea în lista de subscripție a datelor de identitate eronate servește temei de invalidare doar atunci când nu permit identificarea susținătorului (art. 67 lit. e) din Codul electoral). Situațiile care se încadrează în art. 67 lit. e) din Codul electoral au fost reflectate expres în hotărârea contestată și pe seama acestora s-au invalidat 905 semnături. Respectiv, cele 1 255 semnături se referă la alte situații, care însă nu reprezintă temei de invalidare a semnăturilor.

9. La fel, reclamanții au subliniat că așa temei ca „și-a înscris incorect datele din actul de identitate” nu există. Pe baza acestui temei au fost

invalidate 1 255 semnături, în condițiile în care pentru a fi înregistrat Munteanu Igor a avut nevoie de puțin sub 200 de semnături, o asemenea eroare este una semnificativă și care ar fi putut în mod evident duce la o altă soluție.

10. De asemenea, reclamantii au afirmat că este neclară aplicarea temeiului de invalidare „conform datelor din registrul de stat al alegătorilor are statut de decedat”. În acest sens, nu este clar dacă se are în vedere că persoana este decedată la data când a semnat sau la data când a fost verificat de către Comisia Electorală Centrală. Potrivit datelor oficiale în Republica Moldova în anul 2023 au decedat peste 33 mii persoane, adică aproximativ câte 90 de persoane pe zi. Respectiv, în decursul a aproximativ 30 zile de colectare a semnăturilor au decedat aproximativ 2 700 persoane. Există în acest context o mare probabilitate că 20 dintre acestea să fi fost persoane care s-au semnat pe listele de subscripție ale domnului Munteanu Igor.

11. În același context, reclamantii au punctat că nu există temei de invalidare a semnăturilor pe listele de subscripție „decesul persoanei după semnare”. Astfel, se impune ca Comisia Electorală Centrală să explice concret situația faptică și temeiul juridic pentru invalidarea semnăturilor sus menționate în fiecare caz aparte. Așa cum a menționat, pentru atingerea pragului minim pentru a fi înregistrat candidatul Munteanu Igor avea nevoie de puțin sub 200 de semnături și o asemenea eroare este una semnificativă de aproximativ 10% și care în cumul cu alte aspecte ar fi putut duce la o altă soluție.

12. Reclamantii au mai relatat că în actul contestat autoritatea publică pârâtă a menționat că candidatul era în drept prin cerere să asiste la procedura de verificare a listelor de subscripție. În urma discuțiilor cu membrii grupului de inițiativă domnul Munteanu Igor a primit asigurări că datele introduse în listele de subscripție au fost verificate împreună cu colectorul, ceea ce exclude posibilitatea unui număr atât de mare de erori (1255 + 905) chiar și dacă ar admite factorul uman.

13. Reclamantii au specificat că este imperativă verificarea informațiilor pretins eronate de către Comisia Electorală Centrală prin intermediul unei surse sigure, cum ar fi Registrul de Stat al Populației.

14. Reclamantii făcând referire la prevederile art. 96 alin. (3) și 17 din Codul electoral au susținut că sarcina probațiunii în prezenta cauză este pusă prin lege pe seama organului electoral care a emis hotărârea contestată, în speță a pârâtei Comisia Electorală Centrală.

15. În continuare, reclamantii au expus că Comisia de la Veneția a criticat obligativitatea prezentării semnăturilor din cel puțin jumătate din unitățile

administrativ teritoriale calificându-le ca fiind excesiv de restrictive și care în mod indubitabil restrâng drepturile candidaților care se bucură de suport regional (de exemplu cei care au susținere largă în UTA Găgăuzia sau în Chișinău). Formula actuală pune mai presus $1000 \times 16 = 16000$ persoane din 16 unități teritoriale decât de exemplu 25 000 de persoane din doar două unități teritoriale, deși este evident că cel de-al doilea caz demonstrează un suport vădit mai mare pentru candidat. Această opțiune legislativă reprezintă o ingerință în dreptul de a alege al alegătorilor (de a alege un candidat de care ar dori să fie reprezentanți), precum și o ingerință în dreptul candidatului de a fi ales.

16. Reclamanții au evidențiat că, deși norma care instituie pragul de minim 600 persoane din minimum 16 unități administrativ teritoriale este suficient de clară, aceasta în același timp reprezintă o ingerință care nu urmărește nici scop legitim (așa cum s-a arătat supra, nu oferă neapărat garanția unui suport masiv candidatului înregistrat în comparație cu cel neînregistrat), dar nici nu este necesară într-o societate democratică așa cum pe bună dreptate a apreciat Comisia de la Veneția.

17. Astfel, reclamanții au opinat că ingerința de a avea un minim de 600 semnături din minim jumătate din unitățile administrativ teritoriale de nivelul doi impusă în privința domnului Munteanu Igor, deși era prevăzută de lege, nu urmărește nici scop legitim și nici nu este necesară într-o societate democratică, fapt expres statuat în opinia Comisiei de la Veneția. Prin urmare, o asemenea ingerință în dreptul de a fi ales, afectează drepturile fundamentale ale reclamantului Munteanu Igor și contravine Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și practicii constante a CtEDO în materie de apreciere a ingerințelor în drepturile fundamentale.

18. Cu privire la temeiul de invaliditate a semnăturii pe motiv că acesta este arondat în altă circumscripție electorală decât cea pe care au fost colectate semnăturile, reclamanții au argumentat că într-o asemenea situație este în mod evident îngrădit dreptul persoanei „de a alege” din perspectiva dreptului de a alege persoana care ar dori să o reprezinte și pe care a susținut-o prin semnătura sa. Chiar și în condițiile menținerii criteriului de a colecta un minim de semnături dintr-un număr minim de unități administrativ teritoriale, atunci sancțiunea prevăzută la art. 67 lit. d) din Codul electoral pare excesivă. În cazul identificării acestei situații, Comisia Electorală Centrală nu are decât să calculeze semnătura persoanei pentru unitatea administrativ teritorială unde este arondată. Invalidarea semnăturii echivalează cu privarea persoanei de a se implica în procesele democratice care au loc în Republica Moldova pentru simplu fapt că reședința persoanei

se află în altă parte decât locul său permanent de trai. De altfel, aceasta este situația unui număr impunător de cetățeni ai Republicii Moldova care au reședința în localitatea rurală de baștină, dar activează și se află permanent pe teritoriul orașelor și municipiilor. La fel, aceste persoane sunt discriminate în coraport cu persoanele care nu au înregistrată o viză de reședință (ceea ce este perfect legal). Astfel, ultimii pot să semneze oriunde în susținerea oricui, pe când cei care au viză de reședință sunt limitați.

19. În concluzie, reclamanții au relevat că sancțiunea aplicată reclamantului Munteanu Igor prin invalidarea a 588 semnături pentru faptul că susținătorul este arondat în altă circumscripție electorală decât cea pe care au fost colectate semnăturile, reprezintă o ingerință în dreptul candidatului de a fi ales și o ingerință în dreptul persoanei de a participa la administrarea treburilor publice, precum și în dreptul persoanei de a putea alege un candidat care ar vrea să-l reprezinte și pe care l-a susținut prin semnătura sa.

POZIȚIA AUTORITĂȚII PÂRÂTE

20. La 30 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a depus referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii depusă de Munteanu Igor și Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare, ca fiind neîntemeiată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

21. Prin hotărârea din 01 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de Munteanu Igor și Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare către Comisia Electorală Centrală privind anularea Hotărârii nr. 2942 din 24 septembrie 2024.

22. În motivarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a conchis că, decizia Comisiei Electorale Centrale de a respinge candidatura lui Igor Munteanu pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova este legală și corect fundamentată. Instanța a constatat că numărul de semnături valide necesare pentru înregistrarea candidaturii nu a fost atins, din cauza invalidării unui număr semnificativ de semnături pe motive ce țin de neconformități administrative, discrepanțe în datele susținătorilor și lipsa sprijinului din suficiente unități administrativ-teritoriale. Mai mult, instanța a subliniat că Comisia Electorală Centrală și-a exercitat dreptul discreționar conform prevederilor legale și a respectat procedurile stabilite.

23. Curtea a subliniat că Munteanu Igor nu a reușit să prezinte un număr suficient de semnături valide pentru a fi înregistrat în cursa electorală. Comisia Electorală Centrală a invalidat 2 530 de semnături, invocând că

semnăturile prezentate de candidatul Munteanu Igor nu îndeplinesc cerințele legale minime pentru validare, în conformitate cu art. 67 alin. (4) și (5) din Codul electoral. În urma verificării listelor de subscripție, s-au constatat erori și discrepanțe majore: semnături repetate, erori în completarea datelor de identitate, susținători decedați sau fără drept de vot, toate acestea ducând la invalidarea unui număr semnificativ de semnături (2530 din totalul de 17357).

24. Instanța de fond a constatat că reclamantul nu a întrunit condiția prevăzută de art. 139 alin. (1) din Codul electoral, care impune acumularea unui număr minim de 600 de semnături valide în cel puțin jumătate din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea. Reclamantul a prezentat liste de subscripție din 22 de unități administrativ-teritoriale, însă doar 12 dintre acestea au îndeplinit cerințele legale.

25. Instanța a conchis că Comisia Electorală Centrală a acționat în limitele dreptului său discreționar, exercitându-și atribuțiile în conformitate cu normele Codului electoral și ale Regulamentului privind întocmirea și verificarea listelor de subscripție. A reținut că verificarea semnăturilor și aplicarea criteriilor de validare au fost realizate în mod corect, fără a depăși limitele legale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

26. La 04 octombrie 2024, avocatul Veaceslav Botnari, acționând în numele și interesele recurenților Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare” și Igor Munteanu, a declarat recurs împotriva hotărârii din 01 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii și adoptarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

27. În motivarea recursului, avocatul recurenților a invocat că invalidarea semnăturilor a fost efectuată pe baze legale nejustificate, iar dreptul său de a participa la alegeri a fost afectat în mod nejustificat printr-o aplicare incorectă a legislației. Totodată, recurentul consideră că instanța de fond nu a respectat procedurile legale și a încălcat dreptul său la apărare, afectându-i astfel dreptul la un proces echitabil.

28. A invocat că au fost comise erori de interpretare a legislației electorale și de aplicare a regulilor referitoare la invalidarea semnăturilor de susținere, care au dus la o invalidare masivă și nejustificată a semnăturilor, cu efecte asupra dreptului acestuia de a fi înregistrat ca și candidat.

29. Consideră că invalidarea a 1 255 de semnături din cauza unor erori în completarea datelor de identitate nu este justificată în baza Codului electoral. Conform art. 67 alin. (5) lit. e) din Codul electoral, o semnătură poate fi invalidată doar dacă erorile din datele de identitate fac imposibilă identificarea persoanei. Recurentul a susținut că multe dintre semnăturile invalidate conțineau erori minore care nu afectau identificarea susținătorilor, ceea ce face nejustificată invalidarea lor.

30. Avocatul Veaceslav Botnari a susținut că temeiurile invocate de Comisia Electorală Centrală pentru invalidarea semnăturilor sunt neconforme cu prevederile legale, iar o parte dintre semnăturile invalidate nu intră sub incidența temeiurilor prevăzute de Codul electoral. De exemplu, erorile de completare a datelor de identitate trebuie să fie atât de grave încât să nu permită identificarea susținătorului, ceea ce nu era cazul pentru multe dintre semnăturile invalidate.

31. La fel, consideră că invalidarea a 588 de semnături pe motiv că susținătorii erau arondați la alte circumscripții electorale decât cele în care au fost colectate semnăturile este o măsură excesivă și nejustificată. A argumentat că această măsură restricționează nejustificat dreptul susținătorilor de a semna pentru candidatul pe care îl susțin, chiar dacă aceștia nu locuiesc în circumscripția respectivă.

32. A susținut că sancțiunea invalidării semnăturilor pentru această eroare este disproporționată și afectează grav drepturile fundamentale ale cetățenilor de a se implica în procesele electorale. În loc de invalidarea completă a semnăturilor, Comisia ar fi trebuit să redistribuie semnăturile către circumscripția corectă.

33. A menționat că raportul întocmit de Comisia Electorală Centrală pentru verificarea semnăturilor a fost emis după hotărârea contestată, ceea ce ridică îndoiele asupra corectitudinii verificării. Nu a existat un raport de verificare corect întocmit anterior hotărârii, ceea ce arată că hotărârea CEC nu a fost bazată pe un proces adecvat de verificare.

34. Consideră că CEC nu a prezentat în instanță suficiente probe care să justifice invalidarea celor 2 530 de semnături, deoarece tablele furnizate nu au fost susținute de documente care să ateste concret erorile sau neregulile semnăturilor.

35. Reprezentantul recurenților a susținut că dreptul său la apărare a fost grav încălcat prin faptul că i s-a acordat un termen extrem de scurt pentru a analiza dosarul administrativ al CEC, care includea peste 200 de file. Consideră că acest termen insuficient a făcut imposibilă identificarea și contestarea adecvată a tuturor erorilor din documentele prezentate.

36. De asemenea, instanța a respins cererea de a acorda un termen suplimentar pentru pregătirea apărării și pentru examinarea probelor, inclusiv listele de subscripție și documentele de identitate obținute ulterior de grupul de inițiativă.

37. A susținut că legislația electorală este excesiv de restrictivă în ceea ce privește cerințele pentru colectarea semnăturilor, în special obligația de a obține semnături din cel puțin jumătate din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi. Consideră că această cerință afectează în mod discriminatoriu candidații care au un sprijin regional mai concentrat, dar semnificativ.

38. A invocat că, Comisia de la Veneția a criticat acest prag electoral în opinia sa, considerând că limitează nejustificat dreptul candidaților de a fi aleși și dreptul alegătorilor de a-și susține candidatul preferat.

39. Invalidarea semnăturilor pe motive de erori minore sau de arondare greșită la circumscripții este o ingerință gravă în drepturile fundamentale ale recurentului și susținătorilor săi, contravenind prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului. A susținut că aceste sancțiuni sunt disproportionale în raport cu erorile comise și nu urmăresc un scop legitim, afectând grav dreptul de a alege și de a fi ales.

40. De asemenea a invocat că instanța de fond a încălcat procedurile de probă, acceptând documente prezentate de CEC după termenul legal, în timp ce a respins solicitările recurentului de a prezenta probe suplimentare, precum buletinele de identitate ale susținătorilor săi. Consideră că instanța a examinat cauza într-o manieră tendențioasă, favorizând pârâtul și încălcând drepturile fundamentale ale recurentului la un proces echitabil.

41. A susținut că Comisia nu a verificat complet toate listele de subscripție, prezentând în instanță doar două raioane pentru verificare. Consideră că instanța ar fi trebuit să solicite toate listele de subscripție, nu doar cele selectate arbitrar de către CEC.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

42. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

43. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

44. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

45. Art. 67 alin. (5) din Codul electoral:

”(5) Semnătura din lista de subscripție se invalidează dacă susținătorul:

- a) a înscris datele personale, însă nu a aplicat semnătura conform procedurii descrise la art. 65 alin. (8);
- b) nu are drept de vot la data semnării în lista de subscripție;
- c) și-a înscris datele din actul de identitate expirat;
- d) este arondat în altă circumscripție electorală decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile;
- e) a înscris în lista de subscripție date de identitate eronate, care nu permit identificarea lui.

46. Art. 139 alin. (1) din Codul electoral:

”(1) Pentru a fi înregistrați de Comisia Electorală Centrală, toți candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova depun liste de subscripție, care conțin semnăturile a cel puțin 15000 și cel mult 25000 de alegători din minimum jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și corespund altor prevederi ale prezentului cod.”

47. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

48. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele

cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 01 octombrie 2024, și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată recurenților și reprezentantului lor, la 02 octombrie 2024 (f.d.132).

50. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 95 alin. (8) din Codul electoral.

51. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

52. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

53. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul declarat de avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare” și Igor Munteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă

interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare” și Igor Munteanu, conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

56. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

58. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

60. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

61. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare și Igor Munteanu.

62. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și 246 alin. (1) lit.a¹) din Codul administrativ

63. COMPLETUL, CU MAJORITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către avocatul Veaceslav Botnari în numele și interesele recurenților Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare” și Igor Munteanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi